

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítélőtábla a dr. Zakár András ügyvéd által képviselt **felperesnek** a jogtanácsos által képviselt **alperes** ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti perében a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2010. június 2. napján kelt 3.P.20.793/2008/25. számú ítélete ellen az alperes részéről 26. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítélőtábla a megyei bíróság ítéletét a megfellebbezett részében részben megváltoztatja, az alperes által a felperes részére 15 napon belül fizetendő marasztalás összegét 1.074.371 (egymillió-hetvennégyezer-háromszázhetvenegy) forintra leszállítja. Mellőzi az alperesnek a felperes részére 100.000 (egyszázezer) forint elsőfokú perköltség megfizetésére szóló marasztalását.

A felperes által az állam részére az illetékügyben eljáró adóhatóság felhívására fizetendő feljegyzett kereseti illeték összegét 128.000 (egyszázhuszonnyolcezer) forintra felemeli, az ezt meghaladó 64.100 (hatvannégyezer-egyszáz) forint feljegyzett kereseti illetéket az állam viseli.

Ezt meghaladóan az ítélőtábla a megyei bíróság ítéletét a megfellebbezett részében helybenhagyja.

Mindegyik peres fél viseli a saját első- és másodfokú eljárásban felmerült költségét.

Köteles a felperes az állam részére az illetékügyben eljáró adóhatóság felhívására és számlájára megfizetni 53.300 (ötvenháromezer-háromszáz) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket, míg a fennmaradó 65.200 (hatvanötezer-kettőszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a felperes módosított kereseti kérelmének részben helyt adva kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek 1.974.371,- forint kártérítést és 100.000,- forint perköltséget. Kötelezte a felperest, az állam javára fizessen meg 32.100,- forint feljegyzett kereseti illetéket.

A megyei bíróság ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felperes 2006. május 31-én előterjesztett kérelme alapján az alperes a 2006. július 25-én kelt ... számú

határozatával 42 év 276 nap szolgálati időt elismerve a korkedvezményre jogosító szolgálati idő vonatkozásában a felperes igényét elutasította. A felperes a határozat ellen fellebbezéssel élt, ennek folytán 2006. augusztus 29-én a felperes munkáltatójánál az alperes utólagos helyszíni ellenőrzést tartott, majd ezt követően a 2006. szeptember 22-én kelt 10-04259/2006/0017. számú határozatával a 2006. július 25-i határozatot akként módosította, hogy a felperes részére elismert szolgálati időn belül 10 év 62 nap korkedvezményre jogosító szolgálati időt, azaz 2 év korkedvezményt ismert el a felperes részére.

A felperes e határozatra tekintettel 2006. október 31-én munkáltatójával megállapodott a munkaviszonya közös megszüntetéséről azzal, hogy a munkáltató kifizette számára a 2006. november 1. - 2007. január 31. közötti időszakra járó munkabért és a nyugállományba vonulásra figyelemmel 900.000,- forint egyszeri eseti jutalomban részesítette a felperest. A felperes munkaviszonya 2007. január 30. napjával megszűnt. Az alperes a 2007. január 23-án kelt 10-00119/2007/7. számú határozatával 2007. január 31. napjától a felperest megillető öregségi nyugdíj összegét 109.070,- forintban állapította meg.

Ezt követően az alperesnél lefolytatott belső ellenőrzés folytán az alperes 2007. február 28-án a szám alatti határozatával visszavonta a korkedvezményre jogosító szolgálati időt megállapító, 2006. szeptember 22-i határozatát arra hivatkozva, hogy a felperes 1996. április 2-ától 2006. május 31-ig nem dolgozott a 168/1997.(X.6.) Korm.rendelet (továbbiakban: Tny.vhr.) korkedvezményre jogosító munkakörök jegyzéke 4. pontjának megfelelő munkakörben. Az alperes a 2007. május 9-én hozott 10-04259/2006/0021. szám alatti másodfokú határozatával a felperes fellebbezését elutasította és a 2007. február 28-án kelt határozatot helybenhagyta. 2007. február 28-án az alperes a 10-00119/2007/11. szám alatti fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható határozatában visszavonta a felperes számára öregségi nyugdíjat megállapító határozatát. E határozatot a felperes fellebbezését elutasító 2007. június 4-én kelt 10-00119/2007/13. szám alatti határozat hagyta helyben.

A Győri Munkaügyi Bíróság az M.755/2007/6. számú, 2008. február 18-án kelt ítéletében a felperes keresetét elutasította és az alperes számú határozatát a 10-04259/2007/21. számú határozatra is kiterjedően hatályában fenntartotta, egyúttal kötelezte a felperest, 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 15.000,- forint perköltséget.

Ezt követően az alperes a 2007. március 19-én kelt határozatában kötelezte a felperest 221.658,- forint jogalap nélkül felvett ellátás visszafizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában rámutatott: a felperes kérelmének helyt adó határozatok esetében fogalmilag kizárt volt a Ptk.349.§.(1) bekezdésében foglalt különös feltétel - a határozat ellen benyújtandó rendes jogorvoslati kérelem - hiánya, így az erre alapított, a jogalap körében előadott alperesi védekezés sem lehetett eredményes. A megyei bíróság nem osztotta azt az alperesi álláspontot sem, mely szerint a 2006. szeptember 22-i határozat nem bírt oki relevanciával a munkaviszony megszüntetése kapcsán. A Tny.vhr. 1. számú mellékletének 4. pontja, az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság főigazgatójának 21/2011.(Tb.K.11.) ONYF. számú Utasításának 3.3.10. pontja, valamint a belső munkamegosztás gyakorlata folytán az alperes számára is ismert, a Legfelsőbb Bíróság 2005. május 10. napján kelt Mfv/K.III.10.509/2004/4. számú ítélete

alapján megállapította, hogy az alperes részéről felróhatóan téves jogalkalmazás történt a korábbi, a korkedvezményre jogosultságot megállapító határozat meghozatalakor. Kiemelte, hogy az ONYF. Utasításra maga az alperes is hivatkozott a felperes által indított munkaügyi perben. A megyei bíróság kifejtette, a felperes munkáltatója részéről közrehatás egyrészt nem állapítható meg, mert az általa kiállított téves igazolás ismeretében az alperes először - helyesen - elutasító határozatot hozott 2006. július 25-én, másrészt a munkáltató téves jogértelmezése nem mentesíti az alperest a jogszerű döntés meghozatala alól.

A felperes elmaradt jövedelemmel kapcsolatos kereseti kérelmét a perben beszerezett igazságügyi könyvszakértői véleményre alapítottan bruttó 1.974.371,- forint erejéig alaposnak találta. Utalt arra, hogy 2007. január 31-től 2008. március 1-ig a felperes nem dolgozott, munkaügyi ellátást nem kapott, majd ezt követően 2008. március 1-től a volt munkáltatójánál a 2009. január 31-i tényleges nyugdíjazásáig a ismét munkaviszonyt létesített, de munkabére a korábbi időszakhoz képest csökkent, mert ez idő alatt nem kapott készenléti díjat. Tekintettel arra, hogy az öregségi nyugdíj visszavonásáról szóló másodfokú határozat 2007. június 4-én kelt és a felperes ezt követően június 7-én a munkaügyi központtal álláskeresői megállapodást kötött, majd 2008. március 1-jétől volt munkáltatójával újból munkaviszonyt létesített, a megyei bíróság alaptalannak találta az alperes azon hivatkozását, hogy a felperes kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget. A Ptk.355.§.(1) bekezdés és 357.§. alapján hangsúlyozta, hogy a kieső jövedelem nem a jogszabálysértően megállapított nyugdíj havi összegéhez, hanem ahhoz a jövedelemhez igazodik, amelyet a felperes elért volna abban az esetben, ha munkaviszonya nem kerül megszüntetésre. Erre tekintettel a könyvszakértői vélemény alapján figyelembe vette a felperes számára a korábbi munkaviszony során juttatott cafetéria-ellátást és a felperesnek kifizetett készenléti díjakat.

A megyei bíróság a felperes további, 520.000,- forint és kamata megfizetésére irányuló - életbiztosítás elmaradt hozama címén előterjesztett - követelését alaptalannak találta, mert álláspontja szerint a felperes által e címen igényelt kár bekövetkezése az alperesi károkozás időpontjában előre nem volt látható.

Az alperesnek nem kellett azzal számolnia, hogy a felperes a nyugdíj visszavonása, álláskeresői járadék ellátása ellenére pénzügyi fedezet hiányában is „ragaszkodik” fia 150 fős lakodalma fele költségének kifizetéséhez. Utalt arra, hogy e kereseti kérelem vonatkozásában a felperes valamint a tanúként kihallgatott házastársa lényegi kérdéseket illetően - így az esküvő költségeire nézve is - egymástól eltérő nyilatkozatokat tettek. Alaptalannak találta a felperes 15.000,- forint perköltség mint kár megfizetésére irányuló kérelmét is. Rámutatott, hogy a Győri Munkaügyi Bíróság ítélete alapján fizetendő perköltség a felperes által indított bírósági eljárás következménye és így az kárként nem vehető figyelembe.

A perköltségről a Pp.81.§.(1) bekezdése alapján határozott, figyelembe véve hogy az eljárás során a felperes előlegezett 37.875,- forint szakértői díjat.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a felperes keresetének teljes körű elutasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a felperest megillető kártérítés összegének a leszállítását kérte a 2007. január 31. - 2007. május 14. közötti időtartam és a

volt munkáltatótól a munkaviszony megszüntetésére tekintettel kapott összeg figyelembevételével.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság ítélete sérti a Ptk.339.§.(1) bekezdésében, 340.§.(1) bekezdésében és 349.§.(1) bekezdésében foglaltakat. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a kárfelelősség általános feltételei nem állapíthatók meg vele szemben: a felperes nem bizonyította az állítólagos alperesi károkozó magatartás és az általa hivatkozott kár közötti ok-okozati összefüggést, valamint a kár összecszerűségét.

Hangsúlyozta, hogy a felperes közigazgatási jogkörben okozott kártérítés iránti igényt alappal nem terjeszthet elő, mert a kordedvezményt jogellenesen megállapító határozat ellen nem élt rendes jogorvoslattal.

Hivatkozott arra, hogy az alperes magatartása a fellebbezésben megjelölt eseti döntésekre figyelemmel nem tekinthető kirívóan súlyos jogalkalmazási tévedésnek, mert a Tny.vhr. 1. számú mellékletének 4. pontja nem definiálja mi minősül zárt csatornának. Kiemelte, hogy a felperes munkáltatója által biztosított iratanyag alapján vonta le azt a következtetést az alperes ellenőre, hogy a felperes kordedvezményre jogosult. Álláspontja szerint a megyei bíróság tévedett a felügyeleti szerv belső utasításának megítélése során is, mert az egyrészt nem a Tny.vhr.7.§.(2) bekezdés alapján került kibocsátásra, másrészt az utasítás maga is csak az egyik lehetséges jogértelmezési lehetőséget tartalmazza, de ez nem teszi a jogszabályi rendelkezést egyértelműen értelmezhetővé. Utalt arra, hogy az alperesi határozat és a felperes munkaviszonyának megszüntetése között nem állt fenn ok-okozati összefüggés, különös tekintettel arra is, hogy a felperes munkaviszonyának megszüntetésére az alperesnek semmilyen ráhatása nem volt.

Hivatkozott arra, hogy a kártérítés összecszerűségét a felperes nem bizonyította. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a könyvszakértői vélemény alapján elmaradt jövedelemként vette figyelembe a cafetéria-juttatást. Álláspontja szerint tévedett a megyei bíróság akkor is, amikor a felperes részére a volt munkáltatótól a nyugdíjazásra tekintettel juttatott összeget nem vonta le a kártérítés összegéből. Ezt meghaladóan hivatkozott arra, hogy a készenléti díj nem minősülhet olyan állandó jellegű bérelemnek, amelytől a felperes egyértelműen elesett volna. Kifejtette, hogy a felperes nem tett eleget a Ptk.340.§.(1) bekezdése szerinti kárenyhítési kötelezettségének sem, mert munkanélküli ellátásának megszüntét követően azonnal el tudott helyezkedni korábbi munkáltatójánál, ebből pedig arra lehet következtetni, hogy vélhetően már korábban is lehetősége lett volna újabb munkaviszony létesítésére.

Előadta, hogy az elsőfokú ítéletben marasztalt ... Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság jogutódaként a alperes jogosult eljárni.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte. Előadta, hogy a 900.000,- forintos jutalom a munkáltatónál egy megszokott, a nyugdíjba vonuláskor rendszeresen alkalmazott juttatás volt, így ha a felperes később ment volna nyugdíjba, ehhez az összeghez akkor is mindenképpen hozzájutott volna. Fenntartotta, hogy a készenléti díj vonatkozásában éveken keresztül kialakult gyakorlat volt, hogy a felperes készenléti díj látott el, az ennek megfelelő díjazásban részesült. A felperes fellebbezési jogával kapcsolatban utalt arra, hogy az a Ptk.4.§-a szerinti általános elvárhatóság alapján sem volt a felperestől elvárható.

Az ítélet tábla az alperesi jogutódlás tárgyában külön végzést hozott. A Pp.61.§.(1) bekezdése alapján ha az eljárás alapjául szolgáló jogviszonyba a polgári jog szabályai szerint valamelyik fél helyébe az eljárás folyamán jogutód lép, a jogutód a perbe félként önként beléphet, illetve a jogutódot az ellenfél is az eljárásba bevonhatja. A 318/2010. (XII. 27.) Korm. rendelettel módosított 289/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 7. § (1) bekezdése szerint a Közép-magyarországi Regionális Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság kivételével a 2011. január 1-jét megelőzően regionális illetékességgel működő - különválással egyidejűleg összeolvadás révén szakigazgatási szervvé váló - regionális nyugdíjbiztosítási igazgatóság jogutóda az alapító okiratban foglaltak szerint a korábbi illetékességi területén működő azon megyei kormányhivatal, amellyel a megyei illetékességi területet illetően az összeolvadás megtörténik. Ennek megfelelően - a 2010. évi CXXVI. Tv. 2.§ (1) bekezdésére és a 288/2010 (XII. 21.) Korm. rendelet 2.§ (1) bekezdés 10. pontjára is figyelemmel - a ... Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság jogutóda az alperes.

Ez azonban nem a Pp.61.§-a szerinti polgári jogi jogutódlás, hanem az alperes személyében jogszabályi rendelkezés alapján beállt változás. Erre tekintettel az ítélet tábla az alperes személyében bekövetkező változást a 3. sorszám alatti végzésében megállapította, de e határozat ellen a Pp. 239.§-a folytán alkalmazandó a Pp. 61.§ (1) bekezdés, 65.§ és 233. § (3) bekezdés b) pontja alapján nincs fellebbezésnek helye.

Az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között (Pp.253.§.(3) bekezdés) bírálta felül és megállapította, hogy az a fellebbezésben támadott ítéleti rendelkezés jogalapját tekintve nem alapos, míg az összecszerűséget illetően részben alapos.

Az ítélet tábla a kereseti kérelem jogalapja vonatkozásában teljes körűen osztja a megyei bíróság ítéletében foglaltakat. A fellebbezésben írtakra tekintettel kiemeli: az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy alaptalan az alperes azon védekezése, mely szerint a felperes kérelmének helyt adó határozat elleni fellebbezés hiánya akadályát képezné a közigazgatási jogkörben okozott kárigény érvényesíthetőségének.

Nem akadályozza ugyanis a közigazgatási jogkörben okozott kárként való felelősség megállapításának, ha a károsult nem élt fellebbezéssel a kérelmének helyt adó határozat ellen, mert nem ismerte fel, hogy az jogellenes (Legfelsőbb Bíróság Pfv. V. 21.170/2009/5.).

Helytállóan utalt arra is a megyei bíróság, hogy a munkaügyi perben tett alperesi nyilatkozatokra tekintettel az alperes felróhatóan téves jogértelmezése egyértelműen megállapítható. E vonatkozásban a munkáltató gondossága az elsőfokú ítéletben kifejtettek szerint nem releváns. A 2006. október 31-i megállapodás tartalmára tekintettel helytállóan állapította meg azt is a megyei bíróság, hogy az alperesi - utóbb tévesnek bizonyult - határozat a felperes munkaviszonyának megszüntetése között ok-okozati kapcsolat áll fenn. Helyesen értékelte azt is, hogy a felperes részéről nem állapítható meg a kárenyhítési kötelezettség megszegése.

Az összecszerűséget illetően ugyancsak helytállóan hivatkozott az elsőfokú bíróság arra, hogy a Ptk.357.§. és 355.§. (1) bekezdés alapján a készenléti díj az elmaradt jövedelem körén belül figyelembe veendő. Az ítélet tábla utal arra, hogy az alperes nem vitatta a felperes azon nyilatkozatát (8. sorszám alatti tárgyalási jegyzőkönyv), mely szerint a

készenléti díjtól a felperes kifejezetten azért esett el, mert munkaviszonyának korábbi megszűntetését követően a 2008. március 1-jei újabb munkaviszony létesítésekor a munkáltató már olyan további munkavállalókat is foglalkoztatott, amelyek szükségtelessé tették, hogy a felperes készenlétet lásson el.

Utal arra is az ítélet, hogy a szakértői véleményre tett észrevétel során az alperes az elsőfokú eljárásban a készenléti díjjal kapcsolatban nyilatkozatot nem tett, a 22. sorszám alatti beadványában kizárólag a cafetéria-juttatás elszámolását sérelmezte azzal, hogy egyebekben a kártérítés szakértő által meghatározott összegszerűségét nem vitatja.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a cafetéria-juttatás hozzászámítandó a havi nettó jövedelem összegéhez, az a korlátozott felhasználási lehetőség ellenére sem hagyható el, mert ezzel a teljes körű reparáció elve sérülne.

Ugyanakkor az alperes fellebbezésében alappal hivatkozott arra, hogy a Ptk. káron szerzési tilalmába ütközik az, hogy a munkáltató által a munkaviszony megszűntetésekor a felperesnek juttatott 900.000,- forintos jövedelmet az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a kárösszeg meghatározásakor.

Fellebbezési ellenkérelmében a felperes hivatkozott arra, hogy ezt az összeget mindenképpen megkapta volna nyugdíjba vonuláskor, mert a munkáltató részéről szokás volt ilyen összegű jutalomban részesíteni a nyugdíjba vonuló dolgozókat. Ennek azonban ellentmond a felperes korábbi, az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozata (8. sorszám alatti jegyzőkönyv) mely szerint a 900.000,- forint juttatásakor maga a felperes sem volt tisztában azzal, hogy ezt az összeget jutalomként mire tekintettel kapta. A felperes a 2009. január 21-i tárgyaláson nem tett olyan előadást, amelyből az lenne megállapítható, hogy a munkáltatónál kialakult gyakorlat volt a nyugdíjba vonulók ilyen összegű juttatásban való részesítése.

Sem a felperes 8. sorszám alatti nyilatkozatából, sem a keresetlevélhez F/3. alatt csatolt 2006. október 31-i megállapodásból nem állapítható meg az, hogy a felperesi munkáltató a felperest nyugdíjba vonulásakor mindenképpen részesítette volna e juttatásban.

Mindezekre tekintettel az ítélet az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§.(2) bekezdése alapján megváltoztatta és az alperes által fizetendő kártérítés összegét 1.074.371,- forintra leszállította.

A felperes kereseti kérelme eredetileg 3.201.384,- forint megfizetésére irányult. A Pp.253.§.(3) bekezdés alapján a másodfokú bíróság a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül határoz a le nem rótt illeték, valamint az állam által előlegezett és meg nem térült költség megfizetéséről.

A 3.201.384,- forint pertárgyérték szerinti kereseti illeték összege az Itv.42.§.(1) bekezdés a./ pontja alapján 192.100,- forint. Az elsőfokú eljárásban a felperes 1/3-ad arányban lett pervesztes, erre tekintettel az általa fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét az ítélet az 128.000,- forintra felemelte.

Az ezt meghaladó 64.100,- forint feljegyzett kereseti illetéket az alperes személyes költségmentessége folytán az állam viseli.

A másodfokú eljárásban a fellebbezési pertárgyértékre tekintettel a felperes 45 %-ban pervesztes, 55 %-ban pernyertes lett, a feljegyzett illeték összege 118.500,- forint, így a pervesztesség-pernyertesség arányára tekintettel a felperes a Pp.239.§. és 81.§.(1) bekezdés alapján 53.300,- forint feljegyzett illeték megfizetésére köteles, míg 65.200,- forint az állam terhén marad.

A kereseti kérelem pertárgy értéke alapján a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3.§ (1), (2) és (6) bekezdése alapján - a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével - az ÁFÁ-t is magában foglaló ügyvédi munkadíj teljes pernyertesség esetén 120.000 Ft. A részleges pernyertességre figyelemmel ennek 1/3 részét kellene a Pp. 81.§ (1) bekezdés alapján a felperesnek az alperes számára megfizetnie. Az elsőfokú eljárásban azonban a felperes előlegezte azt a 37.825,- forint szakértői díjat, amely túlnyomórészt a kereseti kérelmet támasztotta alá. Ezért - figyelemmel arra is hogy a másodfokú eljárásban a felperes és az alperes pernyertesség-pervesztességi aránya közel azonos - az ítéletábra úgy határozott, hogy az eljárási illetékeket meghaladóan a peres felek perköltségeiket maguk viselik.

Győr, 2011.évi április hó 14. napján

Dr. Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

. Szalay Róbert sk. . Vass Mária sk.
előadó bíró

bíró